

Een gulzige Havik *Accipiter gentilis* en een plaatstrouwe Slechtvalk *Falco peregrinus*

Herman Nuijen

Op een van de fraaie zonnige dagen eind (27) maart 2003 fietsten mijn vrouw en ik van Eemnes (U.) in oostelijke richting de Eempolder in langs de Cors Rijkseweg. Dit gedeelte van de polder heet de Noordpolder te Veld. Hier bemerkten wij op een hekpaal een adulte Slechtvalk, die we geruime tijd goed konden bekijken. Eenmaal maakte de vogel een rondje om even later weer op dezelfde paal neer te strijken.

Een eindje verder wordt de Cors Rijkseweg gekruist door de bochtige noord-zuid lopende zomerdijk; ten oosten hiervan ligt de Maatpolder. De weilanden in deze omgeving zijn onder water gezet - plasdras - en onder beheer van Vereniging Natuurmonumenten gepromoveerd tot natuurgebied met de naam "Eemland".

Bij de kruising van weg en dijk zochten wij met de kijkers de omgeving af naar weidevogels. Na korte tijd zagen wij rond 16.00 uur een grote roofvogel op de grond langs een sloot in de Maatpolder. Het bleek een havikvrouw te zijn die druk bezig was een prooi te verorberen. Wij gingen de kronkelende zomerdijk een eindje in noordelijke richting op om beter zicht op de Havik te krijgen, af en toe stilstaand om de roofvogel te observeren. Deze trok zich van onze aanwezigheid (afstand tot de vogel c. 100 m) niets aan en ging "rustig" door met plukken en eten. Wij konden de vogel geruime tijd goed aan het werk zien, totdat zij kennelijk verzadigd was, hetgeen zich manifesteerde in een geweldige, vèr uitstekende krop! De prooi werd door ons niet nader geïdentificeerd. Wij liepen daarna op minder dan 100 meter van de Havik het dijke verder af, want dichtbij de rand van het Eemmeer hadden we een groot aantal weidevogels opgemerkt.

De Slechtvalk aan de westkant van de zomerdijk zat nu, ongeveer anderhalf uur later, nog steeds op zijn paal na inmiddels nog een klein rondje te hebben gevlogen. Wellicht had hij zich 's morgens kunnen volproppen met een malse eend of goudplevier. Op 9 april waren wij weer ter plaatse. De adulte Slechtvalk zagen wij in eerste instantie op zijn gebruikelijke paal. Wat later veroorzaakte hij paniek onder een troep van 100-200 grutto's *Limosa limosa*, die luid roepend, een jammerend "wie-wie-wie", in gesloten formatie het luchtruim hadden gekozen, van links naar rechts en van beneden naar boven heen en weer golvend. De Slechtvalk voerde een verticale aanval uit maar zette niet door. Wel vonden wij een gesneuvelde man Smient *Mareca penelope*, waarvan de borst was opgegeten. Daarover zou onze vriend wel meer kunnen vertellen.

Heeft u overigens wel eens een Slechtvalk in Nederland in zijn winterkwartier horen roepen? Op 13 januari 1952 (ja inderdaad, 1952) zag en hoorde ik in de Bikkers Polder nabij Eembrugge (U.) een Slechtvalk zittend op een hekpaal in voorovergebogen hou-

ding roepen, destijds genoteerd als “kie-ek-ek”, vele malen achtereen en zeer luid, honderden meters ver hoorbaar, nogal knarsend als een oude krakende kruiwagen, vermeldde ik er nog bij in mijn dagboek.

Cramp & Simmons (1980) vermelden op pagina 375: “(3) *Creaking-call*. Described as a rough “*WI-chew-Wi-chew*” (or “*WEE-chew*”) like rusty hinge, with 1st syllable lengthened and heavily accentuated (J.A. Hagar).” En wat verder: “*In complete form has 3 syllables or repeated...*”. Opmerkelijk is dat deze Slechtvalk dit geluid voortbracht in zijn winterkwartier, aangezien vocale klanken bijna altijd bij het nestterritorium worden waargenomen.

Dit is de enige keer dat ik een Slechtvalk in Nederland ’s winters heb horen roepen. Welke lezer(s) vult deze waarneming aan? Graag met opgave van plaats, datum, omschrijving van de roep en andere bijzonderheden.

Summary: A hungry Northern Goshawk *Accipiter gentilis* and a Peregrine *Falco peregrinus* showing site fidelity

Late March 2003, a plucking female Northern Goshawk in an open polder in the central Netherlands could be approached on foot to within 100 m. Despite being in full view, the bird was not disturbed and continued eating until a full crop was visible.

In the same polder, an adult Peregrine used a fixed pole for prolonged resting periods, based on observations in late March and on 9 April 2003. In almost the same area, i.e. Bikkers Polder near Eembrugge, a wintering Peregrine was heard calling on 13 January 1952 (sic), described as “creaking-call”.

Literatuur

Cramp S. & Simmons K.E.L. (eds.) 1980. The Birds of the Western Palearctic, Vol. 2. Oxford University Press, Oxford.

Adres: van Hogendorpstraat 10, 1215 EH Hilversum.